

EQUAL projekts „Profesiju segregācijas cēloņu mazināšana”

ZIŅOJUMS PAR SIEVIEŠU UN VĪRIEŠU NODARBINĀTĪBU MAŠĪNBŪVES UN METĀLAPSTRĀDES NOZARĒ LATVIJĀ.

Ziņojumu sagatavoja un par tā saturu atbild:

**Mašīnbūves un Metālapstrādes Rūpniecības
Uzņēmēju asociācija**

Rīga 2006

Kopsavilkums

Mašīnbūves un Metālapstrādes Rūpniecības uzņēmēju asociācija kā partneris ir iesaistījies Eiropas kopienas iniciatīvas EQUAL Latvijas projektā „Profesiju segregācijas cēloņu mazināšana”, kura vispārējais mērķis ir nodrošināt vienādas iespējas vīriešiem un sievietēm darba tirgū, mazinot cēloņus profesiju horizontālajai segregācijai. Projekts kopumā ir vērst uz sieviešu un vīriešu profesionālās segregācijas problēmu risināšanu, kur viens no mērķiem ir veicināt sieviešu karjeras izvēli par labu tehniskajām nozarēm, kurās pašlaik Latvijā kā darbaspēks vairāk dominē vīrieši. Uzsākot un veidojot karjeru mašīnbūves un metālapstrādes (M&M) nozarē, sievietēm būtu iespēja saņemt augstāku atalgojumu, nekā t.s. “sieviešu” nozarēs (izglītība, pakalpojumu sektors, tirdzniecība, sociālā aprūpe u.c.). Tādejādi tiktu mazināta profesiju segregācija un sekmēts dzimumu līdzsvars darba tirgū. Profesiju segregācijas cēloņu un seku novēršanas gadījumā ieguvēji būtu gan sievietes (jaunas darba vietas un iespējas, augstāks atalgojums), gan M&M nozaru uzņēmumi, jo, piesaistot sievietes tehniskajām nozarēm, tiktu daļēji atrisināta darbinieku trūkuma problēma, kas, kā zināms, pašreiz M&M nozaru uzņēmumos ir ļoti aktuāla.

Lai noskaidrotu pašreizējo nodarbinātības (it īpaši sieviešu) situāciju M&M nozares uzņēmumos, tajos tika veikta aptauja, kuras laikā tika aptaujāti 70 Latvijas uzņēmumu pārstāvji, no kuriem 54% atrodas Rīgā un 46% - Latvijas reģionos. Tas ļāva iegūt plašāku un objektīvāku informāciju par nodarbinātību nozarē Latvijā. Interesanti, ka no aptaujāto uzņēmumu vadītājiem tikai 4,3% bija sievietes.

M&M nozares uzņēmumu aptaujas vajadzībām tika izstrādāta anketa, kuru respondenti varēja aizpildīt elektroniski, sniedzot interviju pa telefonu vai klātienē. Pēc datu apkopošanas tie tika analizēti.

Apkopojot aptaujas rezultātā iegūto informāciju, iegūti sekojoši galvenie rezultāti:

- 1) M&M uzņēmumos 2005.gadā strādājošo sieviešu skaits veido 12%;
- 2) Nozarē kopumā saskaņā ar 70 aptaujāto uzņēmumu sniegto informāciju laika posmā no 2006. līdz 2009.gadam papildus būs nepieciešami 1902 darbinieki. Uzņēmēji šajā periodā vairāk darbavietu sievietēm no nepieciešamo darbinieku kopskaita ir paredzējuši tādās profesijās kā ekonomistes (77%), administrācijas darbinieces (62%), normētājas (52%) un palīgpersonāls (67%);
- 3) Vidējā neto izpeļņa M&M nozares profesijās, kurās ir salīdzinoši nozīmīgs sieviešu īpatsvars, ir sekojoša: struktūrvienību vadītāji - 351.41 LVL, informācijas sistēmu datorspeciālisti - 302.04 LVL, inženierkonstruktori (nestandarta iekārtu konstruēšana) - 288.49 LVL, administrācijas darbinieki - 284.99 LVL, produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālisti - 267.69 LVL, ekonomisti - 238.83 LVL, ķīmijas inženieri-tehnologi - 230.00 LVL, normētāji - 190.71 LVL un palīgpersonāla darbinieki - 132.64 LVL.

Saturs

Kopsavilkums	2
Saturs	3
Ievads	4
Saīsinājumi un skaidrojumi	5
1. Ieskats mašīnbūves un metālapstrādes nozarē	6
2. Nodarbinātība M&M nozares uzņēmumos Latvijā - aptaujas rezultāti	8
2.1. M&M nozarē esošo darbinieku skaits un tā sadalījums pēc dzimuma	8
2.2. Esošo un nepieciešamo darbinieku skaits M&M nozares uzņēmumos	1 2
2.3. M&M nozarē strādājošo vidējais neto atalgojums	1 5
Secinājumi un priekšlikumi	1 7
Izmantotie informācijas avoti	1 9
Pielikumi	2 0

Ievads

Kā zināms mašīnbūves un metālapstrādes nozares uzņēmumos pašreiz ļoti aktuāla ir trūkstošā darbaspēka problēma. Lai veicinātu sievietes, kas uzskatāmas par vienu no potenciālākajām darbaspēka grupām Latvijas darba tirgū, karjeras izvēli par labu tehniskajām nozarēm, tajā skaitā mašīnbūvi un metālapstrādi, Eiropas kopienas iniciatīvas EQUAL Latvijas projekta „Profesiju segregācijas cēloņu mazināšana” ietvaros dažādas aktivitātes realizē pavisam 20 partneri.

Mašīnbūves un Metālapstrādes Rūpniecības Uzņēmēju asociācija kā viena no partneriem veica **aptauju par sievietes un vīriešu nodarbinātību mašīnbūves un metālapstrādes nozares uzņēmumos Latvijā**, kuras mērķis ir iegūt un apkopot informāciju par vīriešu un īpaši sievietes nodarbinātību šajā nozarē.

Lai sasniegtu aptaujas mērķi un pilnvērtīgi un objektīvi izvērtētu esošo nodarbinātības situāciju M&M uzņēmumos, tika izvirzīti sekojoši uzdevumi:

1. Apkopot anketēšanā iegūtos rezultātus par pašreizējo nodarbinātību M&M uzņēmumos;
2. Apkopot anketēšanā iegūtos rezultātus par uzņēmēju prognozēm par nepieciešamajiem speciālistiem M&M nozarē turpmākajos gados;
3. Apkopot anketēšanā iegūtos rezultātus par strādājošo neto atalgojumu M&M nozarē.

Anketēšanas objekts ir mašīnbūves un metālapstrādes nozares uzņēmumi Latvijā, t.i., tika aptaujāti 70 Latvijas M&M nozares uzņēmumu pārstāvji Rīgā (54%) un Latvijas reģionos (46%).

Lai iegūtu nepieciešamos informāciju un sasniegtu izvirzīto mērķi, tika veikti šādi soļi:

1. Izstrādāta anketa;
2. Izveidots aptaujājamo uzņēmumu (respondentu) saraksts;
3. Izveidota intervētāju komanda;
4. Sagatavots aptaujas plāns;
5. Veikta aptauja (elektroniski, pa telefonu vai klātienē);
6. Apkopoti un analizēti aptaujā iegūtie dati.

Anketēšanas rezultātā ir izstrādāti priekšlikumi un rekomendācijas nodarbinātības problēmas M&M nozarē risināšanai.

Saīsinājumi un skaidrojumi

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
ES	Eiropas Savienība
EQUAL	Eiropas kopienas EQUAL programma
EUR	Eiro
LVL, Ls	Latvijas lati
M&M	Mašīnbūve un metālapstrāde
MASOC	Mašīnbūves un metālapstrādes Rūpniecības Uzņēmēju asociācija
V kvalifikācijas līmenis	Pilns augstākais profesionālās kvalifikācijas līmenis
IV kvalifikācijas līmenis	Pirmā līmeņa augstākais profesionālās kvalifikācijas līmenis
III kvalifikācijas līmenis	Vidējais profesionālās kvalifikācijas līmenis

1. Ieskats mašīnbūves un metālapstrādes nozarē

Mašīnbūve ir stratēģiska nozare: tā ir augstas pievienotās vērtības nozare, kurā nepieciešamas plašas zināšanas un pieredze un kas apgādā visas pārējās tautsaimniecības nozares ar mašīnām, ražošanas sistēmām, sastāvdaļām un saistītajiem pakalpojumiem, kā arī ar minētajām nozarēm vajadzīgajām tehnoloģijām un zināšanām. Tas tiek uzskatīts par būtisku ieguldījumu ilgspējīgai attīstībai, jo var radīt efektīvāku ražošanu un tādējādi veicināt ekonomiskajai izaugsmei paredzēto resursu atsaisti. Mašīnbūve ir nevis viendabīga, bet gan ļoti daudzveidīga nozare, kas aptver ļoti daudz apakšnozares, ieskaitot šādas: pacelšanas un pārvietošanas ierīces; darbgaldus; kokapstrādes mašīnas; rūpnieciskās dzesēšanas un ventilācijas iekārtas; sūkņus un kompresorus; kalnrūpniecības, karjeru izstrādes un celtniecības iekārtas; gultņus, zobratu, zobpārvalu un piedziņas elementus; krānus, vārstus, dzinējus un turbīnas; lauksaimniecības un mežsaimniecības mašīnas; tekstilizstrādājumu, apģērbu un ādas izstrādājumu ražošanas iekārtas; pārtikas, dzērienu un tabakas ražošanas iekārtas; lauksaimniecības iekārtas; papīra un kartona ražošanas iekārtas; rūpnieciskās krāsnis un kurtuvju sprauslas; metalurģijas iekārtas u.c. (Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, 2005, 12.lpp).

Mašīnbūves nozare kā pamattehnoloģiju piegādātāja visām pārējām tautsaimniecības nozarēm nodrošina ražošanas pamata infrastruktūru, uz kā balstās Eiropas tautsaimniecība (Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, 2005, 12.lpp).

ES ir lielākais mehānisko iekārtu ražotājs un eksportētājs pasaulē. Mašīnbūves un metālapstrādes nozares ekonomisko nozīmīgumu nav iespējams pārvērtēt. Kopumā ES ir aptuveni 140 000 aktīvu uzņēmumu, kas nodarbina 2.5 miljonus strādājošo. Tie 2003. gadā saražoja mašīnas un mehāniskās iekārtas 530 miljardu EUR kopvērtībā, kas veido 7% no ES rūpniecības kopējā apjoma, 8% no kopējās pievienotās vērtības un 7% no ES nodarbinātības. Vācija kā lielākā nozares ražotāja viena pati veido 40% nozares kopapjoma ES (Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, 2005, 12.lpp).

Tomēr, neskatoties uz augsto attīstības līmeni, nozare ES ir zaudējusi savu izaugsmes tempu. Latvijā turpretī nozare attīstās vidēji 20% gadā jeb par 20% audzis saražotās produkcijas apjoms latos, kas ir divtik kā IKP pieaugums Latvijā. Kā galvenos attīstības faktoros jāmin produkcijas eksporta īpatsvars, uzņēmumu gatavība apgūt jaunus noieta tirgus, zemāks darbaspēka izmaksu līmenis salīdzinājumā ar ES valstīm, kā arī citi faktori. (Mašīnbūves un Metālapstrādes Rūpniecības Uzņēmēju asociācija, 2005, 63.lpp)

Nozarei ir ievērojama loma kā kapitāla preču piegādātājam citām nozarēm. Inženierozaru produkcija veido lielāko daļu no rūpniecības ražošanas tehnoloģiju pamatbāzes. Kā ražošanas iekārtu avots mašīnbūve un elektromehānika ir stratēģiski saistītas ar visām ražojošām nozarēm. Iekārtu efektivitāte nosaka produktivitātes potenciāla pieaugumu tādās nozarēs kā lauksaimniecība, zvejniecība, kalnrūpniecība, celtniecība, transports, kokapstrāde, ķīmiskā un tekstila rūpniecība un citas. Tai pat laikā rūpniecības pieprasījums pēc arvien augstākas efektivitātes iekārtām un mašīnām ir katalizators jaunām tehnoloģiskām inovācijām.

Līdzīgi kā ES, arī Latvijā nozares mugurkaulu veido mazie un vidējie uzņēmumi. To piedāvātie produkti ir specializēti un individualizēti. Piegādātāju un klientu attiecības šajā nozarē ir kompleksas. "Tieši laikā" (Just-in-time) ražošana īsos termiņos prasa augstu ražotāju fleksibilitāti. Nozarē izteikti dominē eksporta virziens; pat mazie uzņēmumi ir globālā tirgus dalībnieki.

Nozari Latvijā raksturo vairāki nozīmīgi faktori, kas nosaka tās attīstību. Zems uzņēmumu ieguldījumu līmenis kapitāla precēs (pamatlīdzekļos - tehnoloģijās) ietekmē nozares izaugsmi. Jauno tehnoloģiju ideju komercrealizāciju bremsē nepietiekamā riska finansējuma pieejamība. Nozari ietekmē arī pieaugošais darbaspēka un īpaši augstas kvalifikācijas speciālistu izmaksu līmenis. Darbaspēka produktivitāte ievērojami atpaliek no ES vidējiem rādītājiem, nemaz nerunājot par ASV līmeni. (Atzinums par rūpniecības pārmaiņas mašīnbūvē. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja. 2005.g., Brisele)

Ievērojama neatbilstība konstatēta nozares darba tirgus pieprasījumā pēc inženieriem un tehniķiem attiecībā pret piedāvājumu, tāpēc nākotnē ievērojami jāpalielina jauno speciālistu skaits nozarē. Kvalitatīvi jaunas zināšanas arī prasa strukturālas izmaiņas no preču ražošanas uz pakalpojumu sniegšanu jau tuvākajā nākotnē.

Ņemot vērā trūkstošo speciālistu skaitu, darbinieku trūkuma problēma daļēji varētu tikt atrisināta, piesaistot tehniskajām nozarēm sievietes, tāpēc šajā ziņojumā īpaši tiks apskatīta sieviešu nodarbinātības situācija mašīnbūves un metālapstrādes nozares uzņēmumos, kā arī profesijas, kurās sievietes ir nodarīnātas.

2. Nodarbinātība M&M nozares uzņēmumos Latvijā - aptaujas rezultāti

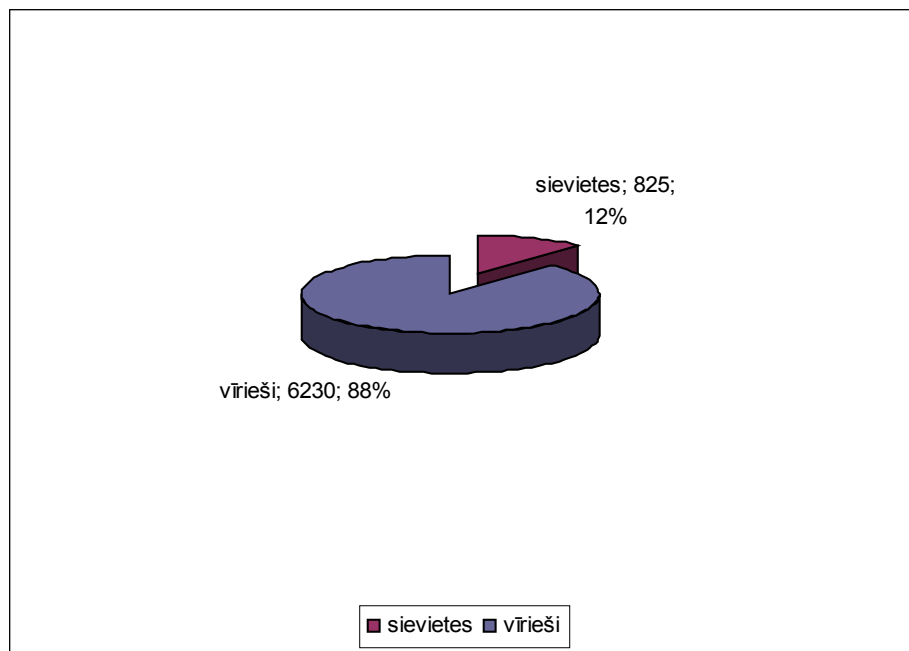
Aptaujas ietvaros tika aptaujāti 70 uzņēmumi no Rīgas un Latvijas reģioniem. Aptaujas laikā ar anketēšanas palīdzību tika noskaidrots sieviešu un vīriešu skaita sadalījums nozarē kopumā, pa kvalifikācijas līmeņiem un pa profesijām. Noskaidrots arī nākotnē nepieciešamo darbinieku skaits līdz 2015.gadam no dzimumu aspekta, kā arī strādājošo vidējais neto (pēc nodokļu nomaksas jeb "uz rokas") atalgojums.

2.1. M&M nozarē esošo darbinieku skaits un tā sadalījums pēc dzimuma

Analizējot iegūto informāciju, tika secināts, ka 2005.gadā aptaujātajos M&M nozares uzņēmumos sieviešu skaits, ņemot vērā arī administrācijas darbinieces, veido tikai astoto daļu no darbinieku kopskaita.

Nodarbināto vīriešu un sieviešu skaits M&M uzņēmumos 2005.gadā, %-tos.

1.attēls

Aplūkojot **1.attēlā** atspoguļotos rezultātus, redzams, ka sievietes veido tikai 12% no kopējā darbinieku skaita, kas ir ļoti maz.

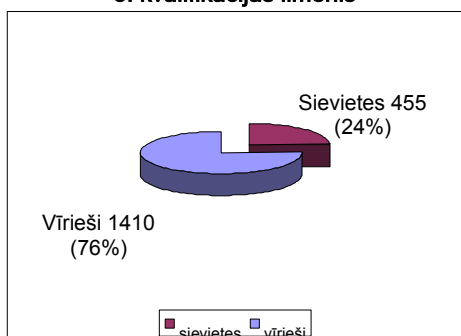

2.attēlā atspoguļots nodarbināto sieviešu un vīriešu skaits M&M uzņēmumos 2005.gadā pa trīs kvalifikācijas līmeņiem - 5., 4. un 3. kvalifikācijas līmenis.

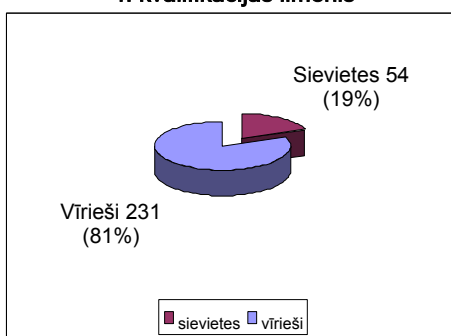
Nodarbināto sieviešu un vīriešu skaits M&M uzņēmumos 2005.gadā pa kvalifikācijas līmeņiem, %-tos.

2.attēls

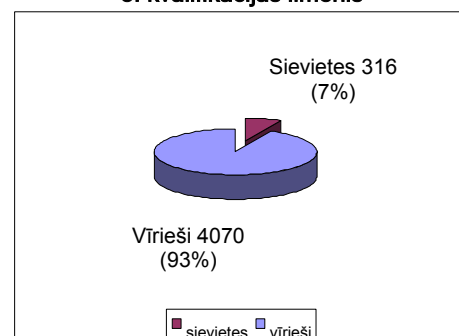
5. kvalifikācijas līmenis

4. kvalifikācijas līmenis

3. kvalifikācijas līmenis

- 5.kvalifikācijas līmenis - inženieri-konstruktori, inženieri-tehnologi, metālapstrādes inženieri, ķīmijas inženieri-tehnologi, inženieri-mehāniķi, inženieri-enerģētiķi, metināšanas inženieri, informācijas sistēmu datorspeciālisti, uzņēmuma vadība, administrācija, struktūrvienību vadītāji, produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālisti.
- 4.kvalifikācijas līmenis - mehatroniķi, tehniķi-tehnologi, konstruktori, cehu iekārtu meistari, normētāji.
- 3.kvalifikācijas līmenis - ciparvadības darba galdu iestatītāji, iekārtu remontatslēdznieki, atslēdznieki, frēzētāji, virpotāji, termoapstrādes speciālisti, palīgpersonāls.

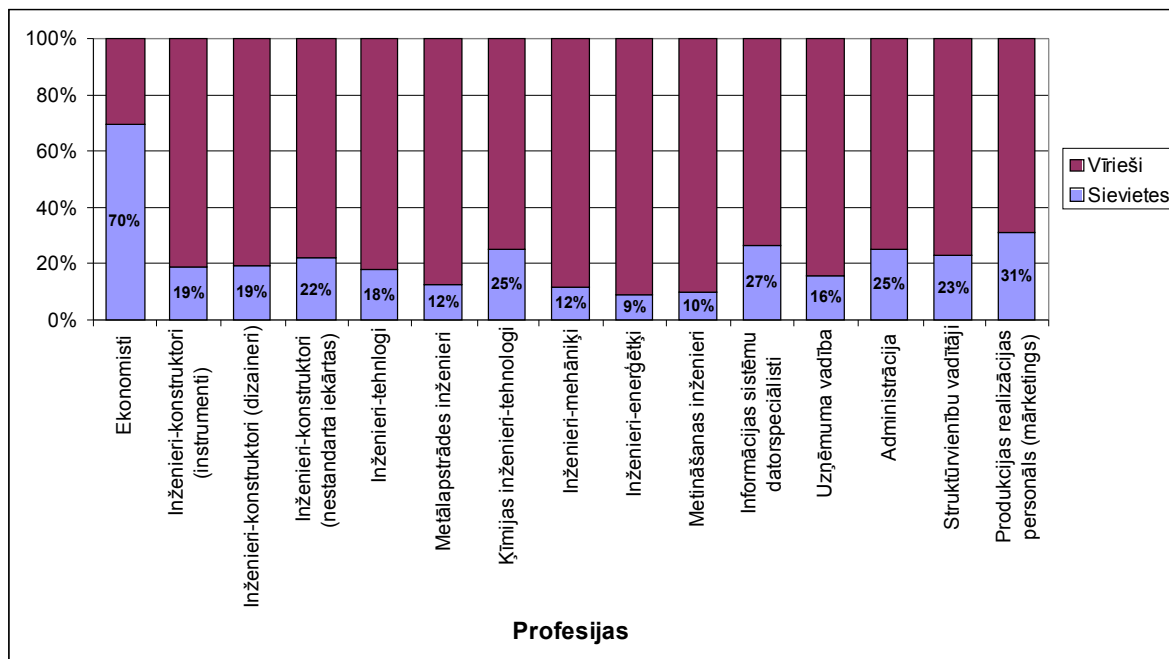
Aplūkojot 2.attēlu, redzams, ka visvairāk sieviešu - ceturtdaļa (24%), ir nodarbinātas profesijās, kas pieder pie 5.kvalifikācijas līmeņa (darbinieki ar augstāko izglītību). Nedaudz mazāk sieviešu (19%) strādā profesijās, kas pieder pie 4.kvalifikācijas līmeņa, bet 3.kvalifikācijas līmeņa profesijās ir nodarbinātas tikai 7% sieviešu no darbinieku kopskaita. Jāatzīmē, ka 5.kvalifikācijas līmeņa ietvaros lielāks nodarbināto sieviešu skaits vērojams tāpēc, ka šajā kategorijā ietilpst arī ekonomistes, kas M&M nozarē ir vienīgā "sieviešu" profesija jeb profesija, kurā lielāko daļu jeb 70% nodarbināto skaita veido sievietes (skat.3.attēlu).

3., 4. un 5. attēlā ir apkopota informācija par nodarīnāto vīriešu un sieviešu skaitu atsevišķi pa kvalifikācijas līmeņiem, kur skaidri redzams, cik sieviešu un vīriešu strādā katrā profesijā. Atspoguļoti dati skaidra norāda, kuras profesijas uzskatāmas par “vīriešu”, bet kuras par “sieviešu” profesijām.

Nodarbināto vīriešu un sieviešu skaits 5. kvalifikācijas līmeņa profesijās 2005.gadā, %-tos.

3. attēls

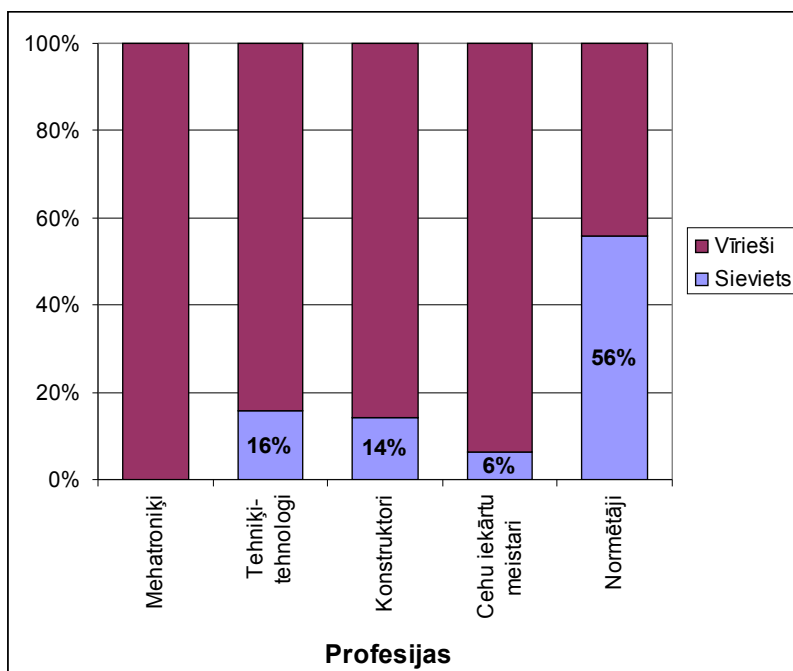

Nodarbināto vīriešu un sieviešu skaits 4. kvalifikācijas līmeņa profesijās 2005.gadā, %-tos.

4. attēls

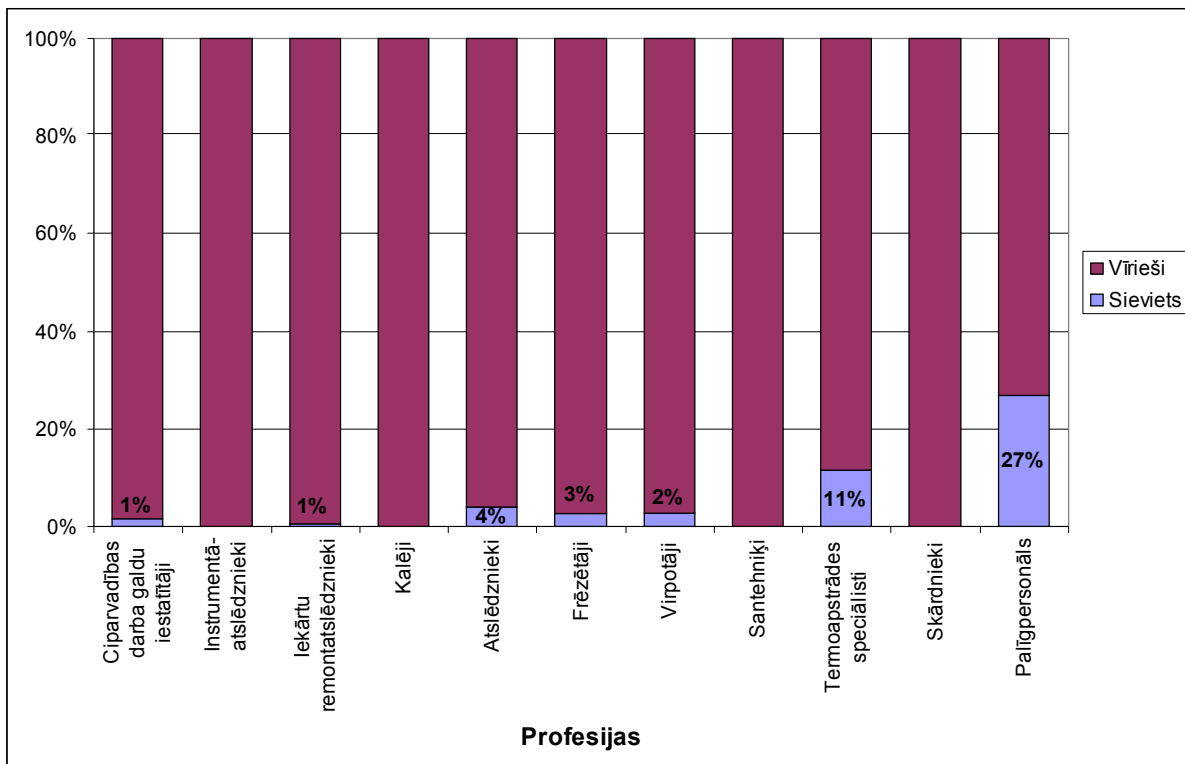

PROFESIJU
SEGREGĀCIJAS
MAZINĀŠANA

Nodarbināto vīriešu un sieviešu skaits 3. kvalifikācijas līmeņa profesijās 2005.gadā, %-tos.

5. attēls

Aplūkojot 3., 4. un 5. attēlu, skaidri redzams, ka M&M nozares uzņēmumos Latvijā ir tikai divas profesijas, kurās nodarīnāto sieviešu skaits pārsniedz nodarbināto vīriešu skaitu - ekonomista profesija (sievietes veido 70%) un normētāja profesija (sievietes veido 56%). Jāatzīmē, ka šie rezultāti sakrīt ar sabiedrībā vispārpieņemtajiem uzskatiem, par to, ka šīs profesijas ir vairāk piemērotas sievietēm.

Ņemot vērā to, ka M&M nozarē sieviešu skaits veido tikai astoto daļu jeb 12% no visiem nodarbinātajiem, salīdzinoši ievērojams sieviešu skaits ir arī tādās profesijās kā produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālists (31%), palīgpersonāls (27%), informācijas sistēmu datorspeciālists (26%), administrācijas darbinieks (25%), ķīmijas inženieris-tehnologs (25%), struktūrvienības vadītājs (23%), inženieris-konstruktors (nestandarta iekārtu konstruēšana) (22%) u.c. Jāatzīmē, ka lielākā daļa šo profesiju ir 5. jeb pilna augstākā profesionālā kvalifikācijas līmeņa ietvaros.

Savukārt, pie ļoti spēcīgi izteiktiem tā saucamajiem “vīriešu” amatiem M&M nozarē pieskaitāmas sekojošas profesijas: mehatroniķi (100% vīriešu), cehu iekārtu meistari (94% vīriešu), ciparvadības darba galdu iestatītāji (99% vīriešu), instrumentāl-atslēdznieki (100% vīriešu), iekārtu remontatslēdznieki (99% vīriešu), kalēji (100% vīriešu), atslēdznieki (96% vīriešu), frēzētāji (97% vīriešu), virpotāji (98% vīriešu), santehniķi (100% vīriešu) un skārdnieki (100% vīriešu). Interesanti, ka lielākā daļa šo profesiju ir 3. jeb vidējā profesionālā kvalifikācijas līmeņa ietvaros.

2.2. Esošo un nepieciešamo darbinieku skaits M&M nozares uzņēmumos

Anketēšanā M&M nozares uzņēmumos Latvijā uzņēmumu pārstāvjiem tika lūgts norādīt nepieciešamo darbinieku skaitu anketā minētajās profesijās uz 2006., 2007., 2008., 2009. un 2015.gadu, norādot arī dzimumu. Apkopojot datus šim ziņojumam, informācija analizēta par diviem laika posmiem - no 2006. līdz 2009.gadam, kā arī uz 2015.gadu. Aplūkotā informācija atspoguļota **1.tabulā** (S-sievietes; V-vīrieši; %-procentos).

Esošo un nepieciešamo darbinieku skaits M&M uzņēmumos

1. tabula

Profesijas	Esošo darbinieku skaits				Papildus nepieciešamais darbinieku skaits uzņēmumiem turpmākajos gados							
	2005.g.				2006.-2009.g.				2015.g.			
	S	S,%	V	V,%	S	S,%	V	V,%	S	S,%	V	V,%
5. profesionālās kvalifikācijas līmenis												
Ekonomisti	64	70	28	30	30	77	9	23	8	62	5	38
Inženieri-konstruktori (instrumenti, štances, presformas)	14	19	60	81	13	27	35	73	5	23	17	77
Inženieri-konstruktori /dizaineri.	14	19	58	81	27	37	47	63	11	39	17	61
Inženieri-konstruktori (nestandarta iekārtu konstruēšana)	20	22	72	78	7	12	50	88	2	11	16	89
Inženieri-tehnologi	7	18	32	82	4	29	10	71	2	18	9	82
Metālapstrādes inženieri	13	12	92	88	17	21	65	79	6	18	27	82
Ķīmijas inženieri-tehnologi	9	25	27	75	9	47	10	53	2	33	4	67
Inženieri-mehāniķi	9	12	67	88	3	6	48	94	1	6	17	94
Inženieri-enerģētiķi	4	9	41	91	1	3	39	97	2	22	7	78
Metināšanas inženieri	3	10	27	90	2	9	21	91	1	20	4	80

PROFESIJU
SEGREGĀCIJAS
MAZINĀŠANA

Informācijas sistēmu datortspēcīalīstī	8	26	22	74	6	38	10	62	3	50	3	50
Uzņēmuma vadība	19	16	102	84	1	5	18	95	1	17	5	83
Administrācija	155	25	457	75	31	62	19	38	6	60	4	40
Struktūrvienību vadītāji	56	23	192	77	14	23	47	77	9	45	11	55
Produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālisti	60	31	133	69	14	29	35	71	6	46	7	54
Kopā 5. profesionālās kvalifikācijas līmenis	455	24	1410	76	179	28	463	72	65	30	153	70
4. profesionālās kvalifikācijas līmenis												
Mehatroniķi	0	0	18	100	3	18	14	82	0	0	6	100
Tehniķi-tehnologi	8	16	43	84	8	29	20	71	4	36	7	64
Konstruktori	4	14	24	86	6	32	13	68	4	33	8	67
Cehu iekārtu meistari	8	6	119	94	2	4	51	96	0	0	14	100
Normētāji	34	56	27	44	12	52	11	48	3	43	4	57
Kopā 4. profesionālās kvalifikācijas līmenis	54	19	231	81	31	22	109	78	11	22	39	78
3. profesionālās kvalifikācijas līmenis	S	S,%	V	V,%	S	S,%	V	V,%	S	S,%	V	V,%
Ciparvadības darba galdu iestātītāji	2	1	159	99	29	14	181	86	5	12	38	88
Instrumentāl-atslēdznieki	0	0	222	100	3	4	72	96	2	9	20	91
Iekārtu remontatslēdznieki	3	1	525	99	4	4	105	96	2	6	31	94
Kalēji	0	0	20	100	0	0	8	100	0	0	3	100
Atslēdznieki	53	4	1283	96	6	2	272	98	0	0	91	100
Frēzētāji	8	3	284	97	7	6	120	94	10	40	15	60
Virpotāji	15	2	608	98	9	6	152	94	7	21	26	79
Santehniķi	0	0	60	100	2	11	17	89	0	0	3	100
Termoapstrādes speciālisti	41	11	323	89	0	0	30	100	0	0	13	100
Skārdnieki	0	0	56	100	0	0	24	100	0	0	2	100
Palīgpersonāls	194	27	530	73	53	67	26	33	24	67	12	33
Kopā 3. profesionālās kvalifikācijas līmenis	316	7	4070	93	113	10	1007	90	50	16	254	84
Kopā visi profesionālās kvalifikācijas līmeņi	825	12	6230	88	323	17	1579	83	126	22	446	78

Analizējot 1.tabulā atspoguļotos datus, jāsecina, ka uzņēmēji arī turpmāk gan periodā no 2006. līdz 2009.gadam, gan uz 2015.gadu darbu sievietēm ir paredzējuši tajās M&M nozares profesijās, kurās viņas strādā pašlaik: ekonomistes (2006.-2009.g. 77% no nepieciešamo darbinieku kopskaita; uz 2015.g. 62% no nepieciešamo darbinieku kopskaita), ķīmijas inženieri-tehnologi (abos periodos attiecīgi: 47% un 33%), informācijas sistēmu datortspēcīalīstī (abos periodos attiecīgi: 38% un 50%), administrācijas darbinieki (abos periodos attiecīgi 62% un 60%), struktūrvienību vadītāji (abos periodos attiecīgi 23% un 45%), produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālisti (abos periodos attiecīgi: 29% un 46%), normētāji (abos periodos attiecīgi: 52% un 43%) un palīgpersonāls (abos periodos attiecīgi: 67% un 67%).

Svarīgi atzīmēt, ka vairāk darba vietu sievietēm nekā līdz šim uzņēmēji ir paredzējuši tādās profesijās kā inženieri-konstruktori (instrumenti, štances, presformas) (abos periodos attiecīgi: 27% un 23%), inženieri-konstruktori/dizaineri (abos periodos attiecīgi: 37% un 39%), tehniķi-tehnologi (abos periodos attiecīgi: 29% un 36%),

konstruktori (abos periodos attiecīgi: 32% un 33%). Interesanti, ka periodā uz 2015.gadu uzņēmēji sagaida vairāk sieviešu - frēzētāju; ja tagad šajā profesijā sievietes veido tikai 3% un ja periodā no 2006. līdz 2009.gadam uzņēmēji sagaida tikai 6% sieviešu no kopējā nepieciešamā frēzētāju skaita, tad periodā uz 2015.gadu nepieciešamo sieviešu-frēzētāju skaits veido 40%.

Ilgus gadus par vienu no nozares stiprajām pusēm tika uzskatīti tās augsti kvalificētie speciālisti, tomēr pēdējos gados aktualizējusies speciālistu novecošanas un jauno kadru trūkuma problēma. Aplūkojot datus 1.tabulā kopumā, redzams, ka periodā no 2006. līdz 2009.gadam aptaujātajos uzņēmumos kopā būs nepieciešami 1902 jauni darbinieki, no kuriem 17 % jeb 323 ir sievietes, bet 83 % jeb 1579 ir vīrieši. Periodā uz 2015.gadu aptaujātajos uzņēmumos kopumā būs nepieciešami 572 darbinieki, no kuriem 22% jeb 126 ir sievietes, bet 78% jeb 446 ir vīrieši.

Analizējot apkopotos datus pa profesionālās kvalifikācijas līmeņiem, jāsecina, ka 5.līmeņa profesijās 2005.gadā bija nodarbinātas 455 sievietes, kas veido 24% no kopējā nodarbināto skaita šajā līmenī. Periodā no 2006. līdz 2009.gadam nepieciešamo darbinieču skaits 5.līmeņa profesijās veido 28% no kopskaita jeb 179 sievietes, bet periodā uz 2015.gadu - 30% no kopskaita jeb 65 sievietes. 4.profesionālās kvalifikācijas līmeņa profesijās 2005.gadā strādāja 54 sievietes, ka ir 19% no kopskaita. Gan periodā no 2006. līdz 2009.gadam, gan periodā uz 2015.gadu situācija par nepieciešamo nodarbināto skaitu ir ļoti līdzīga (attiecīgi: 22% jeb 31 sieviete un 22% jeb 11 sievietes). 3.profesionālās kvalifikācijas līmeņa profesijās 2005.gadā bija nodarbinātas 316 sievietes, kas veido tikai 7% no kopējā nodarbināto skaita šajā līmenī. Periodā no 2006. līdz 2009.gadam nepieciešamo darbinieču skaits 3.līmeņa profesijās veido 10% no kopskaita jeb 113 sievietes, bet periodā uz 2015.gadu - 16% no kopskaita jeb 50 sievietes.

Divos analizētajos nākotnes laika periodos, kā redzams, būtiskas atšķirības nav konstatētas. Tas veicina bažas par to, ka M&M nozarei arī nākotnē būs spēcīga tendence būt vairāk "vīriešiem draudzīgai".

Kā liecina Latvijas Mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības nozares attīstības stratēģija, visvairāk speciālistu nepieciešami uzņēmumiem, kas pašlaik pēc lieluma atbilst vidēji lielu uzņēmumu statusam. 2005.gadā uz 468 uzņēmumiem pieprasītākās profesijas bija atslēdznieki (377 darbinieki), virpotāji (289 darbinieki), ciparvadības darba galdu iestatītāji (264 darbinieki), inženieri-konstruktori (199 darbinieki) un ceha iekārtu meistari (42 darbinieki) (Mašīnbūves un Metālapstrādes Rūpniecības uzņēmēju asociācija, 2005).

Salīdzinot šo informāciju ar aptaujā iegūtajiem datiem (70 uzņēmumi), jāsecina, ka 2005.gadā pieprasītākajās profesijās procentuāli no kopējā nodarbināto skaita strādā ļoti maz sieviešu - 4% atslēdznieču (53 sievietes), 2% virpotāju (15 sievietes), 1% ciparvadības darba galdu iestādītāju (2 sievietes) un 6% cehu iekārtu meistarību (8 sievietes). Izņēmums ir inženieru-konstruktoru profesijas, kurās 2005.gadā nodarbināts vairāk sieviešu: 19% jeb 14 sievietes no kopskaita darbam pie instrumentiem, štancēm un presformām; 19% jeb 14 sievietes no kopskaita darbam pie dizaina un 22% jeb 20 sievietes no kopskaita darbam pie nestandarta iekārtu konstruēšanas.

Analizējot aptaujas rezultātus kopumā, redzams, ka periodā no 2006. līdz 2009.gadam un periodā uz 2015.gadu visvairāk darbinieku nepieciešams sekojošās profesijās: atslēdznieki (attiecīgi: 278 un 91 darbinieki), ciparvadības darba galdu iestatītāji (attiecīgi: 210 un 43 darbinieki), virpotāji (attiecīgi 161 un 33 darbinieki), frēzētāji (attiecīgi: 127 un 25 darbinieki), iekārtu remontatslēdznieki (attiecīgi: 109 un 33 darbinieki), metālapstrādes inženieri (attiecīgi: 82 un 33 darbinieki), palīgpersonāla darbinieki (attiecīgi: 79 un 36 darbinieki), instrumentāl-atslēdznieki (attiecīgi: 75 un 22 darbinieki) un inženieri-konstruktori/ dizaineri (attiecīgi: 74 un 38 darbinieki).

Ņemot vērā uzņēmumu un jauno tehnoloģiju attīstību, darbs M&M nozarē būs arvien vairāk automatizēts, kas nozīmē, ka samazināsies roku darba īpatsvars. Šo procesu rezultātā radīsies jaunas profesijas un tiks atvieglots pašreizējais darbs, kas kļūs sievietēm daudz piemērotāks. Iespējams, tas vieglāk ļaus piesaistīt sievietes M&M nozarei, it īpaši tā saucamajām "vīriešu" profesijām, kā arī radīs labvēlīgākus apstākļus profesiju segregācijas samazināšanai.

2.3. M&M nozarē strādājošo vidējais neto atalgojums

Aptaujājot M&M nozares uzņēmumus par strādājošo vidējo neto atalgojumu, respondentiem tika lūgts norādīt samaksas lielumu katrai anketā norādītajai profesijai. Dati apkopoti 2.tabulā.

Strādājošo vidējais neto atalgojums 2005.gadā, %-tos un LVL.

2. tabula

Amats	80-150, %	151-250, %	251-350, %	351-500, %	501-700, %	>701, %	Vidējā izpeļņa, Ls
Ekonomisti	21	36	34	8	1	0	238,83
Inženieri-konstruktori (instrumenti, štances, presformas)	22	49	19	8	2	0	225,76
Inženieri-konstruktori /dizaineri.	16	31	42	9	2	0	255,64
Inženieri-konstruktori (nestandarta iekārtu konstruēšana)	5	21	61	12	1	0	288,49
Inženieri-tehnologi	23	54	23	0	0	0	203,50
Metālapstrādes inženieri	7	49	28	15	1	0	260,40
Ķīmijas inženieri-tehnologi	16	63	11	5	5	0	230,00
Inženieri-mehāniķi	12	68	12	8	0	0	221,30
Inženieri-enerģētiķi	27	17	41	15	0	0	251,59
Metināšanas inženieri	61	11	22	6	0	0	182,78
Informācijas sistēmu datortehniskie speciālisti	7	44	26	4	19	0	302,04
Mehatroniķi	0	100	0	0	0	0	200,00
Tehniķi-tehnologi							Nav datu
Konstruktori							Nav datu
Cehu iekārtu meistari	7	40	47	6	0	0	253,62
Normētāji	30	55	13	2	0	0	190,71
Ciparvadības darba galdu iestatītāji	15	14	50	16	5	0	291,19
Instrumentāl-atslēdznieki	44	36	14	6	0	0	189,42
Iekārtu remontatslēdznieki	23	68	4	5	0	0	194,02
Kalēji	35	63	2	0	0	0	172,67
Atslēdznieki	56	36	7	1	0	0	160,89
Frēzētāji	30	42	19	9	0	0	214,01
Virpotāji	32	57	7	2	2	0	190,87
Santehniķi	60	26	12	2	0	0	163,82
Termoapstrādes speciālisti	26	70	3	1	0	0	183,55
Skārdnieki	68	5	18	9	0	0	181,70
Uzņēmuma vadība	4	3	33	16	25	19	460,00
Administrācija	20	35	16	18	10	1	284,99
Struktūrvienību vadītāji	3	24	27	33	8	5	351,41
Produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālisti	33	18	23	18	7	1	267,69
Palīgpersonāls	82	15	3	0	0	0	132,64
Kopā	39% (2426)	38% (2408)	14% (857)	6% (415)	2% (147)	1% (40)	

2.tabulā atspoguļotie dati parāda, kāda līmeņa atalgojumu cik procentu katras profesijas pārstāvju saņem M&M nozares uzņēmumos Latvijā. Tabula arī parāda katras profesijas vidējo izpeļņu 2005.gadā.

Apkopojot datus, redzams, ka lielākajai daļai jeb 77% strādājošo neto darba alga ir robežās no 80 līdz 150 latiem (39%) un robežās no 151 līdz 250 latiem (38%). 14% strādājošo vidējā neto mēnešalga ir robežās no 251 līdz 350 latiem, bet 6% - no 351 līdz 500 latiem. Tikai 2% M&M nozarē nodarbināto neto mēnešalga ir robežās no 501 līdz 700 latiem, bet 1% darbinieku saņem 701 latu un vairāk. Vislielākā vidējā neto alga mēnesī ir uzņēmuma vadībai (460.00 LVL), kam seko struktūrvienību vadītāji (351.41 LVL), informācijas sistēmu datorspeciālisti (302.04 LVL), ciparvadības darba galdu iestatītāji (291.19 LVL), inženieri-konstruktori (nestandarta iekārtu konstruēšana) (288.49 LVL) un administrācijas darbinieki (284.99 LVL).

Aplūkojot vidējās neto izpeļņas rādītājus M&M nozares profesijās, kurās ir salīdzinoši nozīmīgs sieviešu īpatsvars, jāsecina, ka visaugstākais atalgojums ir struktūrvienību vadītājiem (351.41 LVL), kam seko informācijas sistēmu datorspeciālisti (302.04 LVL), inženieri-konstruktori (nestandarta iekārtu konstruēšana) (288.49 LVL), administrācijas darbinieki (284.99 LVL), produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālisti (267.69 LVL), ekonomisti (238.83 LVL), ķīmijas inženieri-tehnologi (230.00 LVL), normētāji (190.71 LVL) un palīgpersonāla darbinieki (132.64 LVL).

Interesanti arī aplūkot vidējo neto mēnešalgu M&M nozares tā saucamajās "vīriešu" profesijās. Visaugstākais atalgojums ir ciparvadības darba galdu iestatītājiem (291.19 LVL), kam seko cehu iekārtu meistari (253.62 LVL), frēzētāji (214.01 LVL), mehatroniķi (200.00 LVL), iekārtu remontatslēdznieki (194.02 LVL), virpotāji (190.87 LVL), instrumentāl-atslēdznieki (189.42 LVL), skārdnieki (181.70 LVL), kalēji (172.67 LVL), santehniķi (163.82 LVL) un atslēdznieki (160.89 LVL).

Analizējot profesiju, kuras aptaujātajos uzņēmumos būs pieprasītas gan periodā no 2006. līdz 2009. gadam, gan periodā uz 2015.gadu, pārstāvju vidējo neto mēneša izpeļņu, redzams, ka vislabāk apmaksāti 2005.gadā ir ciparvadības darba galdu iestatītāji (291.19 LVL), kam seko metālapstrādes inženieri (260.40 LVL), inženieri-konstruktori/ dizaineri (255.64 LVL), frēzētāji (214.01 LVL), iekārtu remontatslēdznieki (194.02 LVL), virpotāji (190.87 LVL), instrumentāl-atslēdznieki (189.42 LVL), atslēdznieki (160.89 LVL) un palīgpersonāla darbinieki (132.64 LVL).

Secinājumi un priekšlikumi

Apkopojot veiktās aptaujas analīzes datus, var izdarīt sekojošus secinājumus:

1. M&M nozares uzņēmumos Latvijā sieviešu skaits veido tikai 12% no nozarē strādājošajiem;
2. Visvairāk sieviešu - ceturtdaļa, ir nodarbinātas profesijās, kas pieder pie 5.kvalifikācijas līmeņa jeb kurās strādā darbinieki ar augstāko izglītību;
3. Par vienīgo "sieviešu" profesiju M&M nozarē Latvijā var uzskatīt ekonomista amatu. Sieviešu īpatsvars veido 70% no visiem ekonomistiem;
4. Normētāja profesija ir vienīgā profesija M&M nozares uzņēmumos Latvijā, kur darbinieku skaits no dzimuma aspekta ir līdzvērtīgs;
5. Salīdzinoši ievērojams sieviešu skaits ir tādās profesijās kā produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālists, palīgpersonāls, informācijas sistēmu datorspeciālists, administrācijas darbinieks, ķīmijas inženieris-tehnologs, struktūrvienības vadītājs un inženieris-konstruktors (nestandarta iekārtu konstruēšana). Tā kā šajās profesijās M&M nozarē jau strādā salīdzinoši nozīmīgs skaits sieviešu, tieši šīm profesijām sākotnēji būtu vieglāk piesaistīt sievietes kā potenciālo, bet neizmantoto darbaspēku;
6. M&M nozarē visas profesijas, izņemot ekonomistus un normētājus, uzskatāmas par izteiktām "vīriešu" profesijām;
7. Periodā no 2006. līdz 2009.gadam aptaujātajos uzņēmumos būs nepieciešami 1902 jauni darbinieki, no kuriem 17%, pēc uzņēmēju domām, varētu būt sievietes;
8. Periodā uz 2015.gadu aptaujātajos uzņēmumos būs nepieciešami 572 jauni darbinieki, no kuriem 22%, pēc uzņēmēju domām, varētu būt sievietes;
9. Pēc aptaujāto uzņēmumu domām periodā no 2006. līdz 2009.gadam un periodā uz 2015.gadu visvairāk jaunu darbinieku nepieciešams sekojošās profesijās: atslēdznieki, ciparvadības darba galdu iestatītāji, virpotāji, frēzētāji, iekārtu remontatslēdznieki, metālapstrādes inženieri, palīgpersonāla darbinieki un inženieri-konstruktori/ dizaineri. Pašlaik visās šajās profesijās procentuāli no kopējā nodarbināto skaita strādā ļoti maz sieviešu;
10. Aptaujāto uzņēmumu pārstāvji periodā no 2006. līdz 2009.gadam un periodā uz 2015.gadu sievietēm jaunas darba vietas ir paredzējuši tajās pašās profesijās, kurās sieviešu īpatsvars ir salīdzinoši ievērojams jau tagad: ekonomisti, ķīmijas inženieri-tehnologi, informācijas sistēmu datorspeciālisti, administrācijas darbinieki, struktūrvienību vadītāji, produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālisti, normētāji un palīgpersonāls;
11. Nākotnē nedaudz vairāk darba vietu sievietēm nekā līdz šim uzņēmēji ir paredzējuši tādās profesijās kā inženieri-konstruktori (instrumenti, štances, presformas), inženieri-konstruktori/ dizaineri, tehniķi tehnologi, konstruktori un frēzētāji. Šī ir otra profesiju grupa, kurai sākotnēji būtu vieglāk piesaistīt sievietes kā potenciālo, bet neizmantoto darbaspēku;
12. Raugoties uz uzņēmēju pašreizējiem un nākotnes uzskatiem par sieviešu kā potenciālā darbaspēka līdzdalību M&M nozarē kopumā, būtiskas atšķirības nav konstatētas. Tas veicina bažas par to, ka nozarei arī turpmāk, neskatoties uz uzņēmumu un jauno tehnoloģiju attīstību, kas darbu padara piemērotu abiem dzimumiem, būs tendence būt izteikti profesionāli segregētai, t.i., vairāk orientētai uz vīriešu darbaspēku;

13. 77% M&M nozares darbinieku vidējā mēneša neto darba alga ir robežās no 80 līdz 150 latiem un robežās no 151 līdz 250 latiem.
14. Vidējā neto izpeļņa M&M nozares profesijās, kurās ir salīdzinoši nozīmīgs sieviešu īpatsvars, ir sekojoša: struktūrvienību vadītāji - 351.41 LVL, informācijas sistēmu datorspeciālisti - 302.04 LVL, inženierkonstruktori (nestandarta iekārtu konstruēšana) - 288.49 LVL, administrācijas darbinieki - 284.99 LVL, produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālisti - 267.69 LVL, ekonomisti - 238.83 LVL, ķīmijas inženieri-tehnologi - 230.00 LVL, normētāji - 190.71 LVL un palīgpersonāla darbinieki - 132.64 LVL.

Turpmāk izteiktie priekšlikumi radušies veiktās aptaujas un iepriekš veikto MASOC pētījumu rezultātā.

Lai uzlabotu M&M nozares nodarbinātības situāciju, kā arī nozares tēlu sabiedrībā, nepieciešams jau pamatskolā strādāt ar jauniešu, tajā skaitā meiteņu, auditoriju, veicinot viņu interesi par tehniskajām nozarēm. Gan jaunieši, gan jauniešu vecāki, kuru viedoklis ir nozīmīgs ietekmējošais faktors jaunieša nākotnes profesijas izvēlē, ir maz informēti par mašīnbūvi un metālapstrādi, kā arī inženierzinātnēm kopumā, tāpēc, balstoties uz saviem stereotipiem, neuzskata, ka M&M nozare būtu piemērota viņu bērniem. Tas ir viens no būtiskiem iemesliem, kāpēc nozarē trūkst kvalificēta darbaspēka.

Aktivitātes, kas vērstas uz jauniešu auditoriju varētu būt sekojošas:

1. Tematiskās dienas skolās;
2. Vasaras ēnu un darba prakses;
3. Ekskursijas uz sakārtotiem un modernizētiem M&M nozares uzņēmumiem Latvijā;
4. Skolēnu tikšanās ar jauniešiem interesantiem nozares profesionāļiem un speciālistiem.

Lai arī laukietilpīgi, taču būtiski ir sakārtot Latvijas vispārējo izglītības sistēmu, pilnveidojot pamatskolas un vidusskolas mācību programmas. Kā obligāti būtu jānosaka sekojoši mācību priekšmeti: fizika, matemātika, informātika, ķīmija, darbmācība (tehniskais darbs), rasēšana (tehniskā grafika), ģeometrija. Šie mācību priekšmeti ir inženierzinātņu pamats, lai jauniešiem pēc vidusskolas beigšanas būtu iespējas apgūt un studēt mašīnbūvi, elektrotehniku, elektroniku, informācijas tehnoloģijas, metālapstrādi, kokapstrādi, projektēšanu, būvniecību un citas pieprasītas un prestižas profesijas.

Tā kā nozarē trūkst kvalificēta darbaspēka, M&M uzņēmumiem svarīgi ir piesaistīt arī sievietes kā potenciālo darbaspēku. Lai veicinātu vienlīdzīgāku iespēju sievietēm strādāt M&M nozares, kura pašlaik ir izteikti profesionāli segregēta un orientēta uz vīriešu darbaspēku, uzņēmumos Latvijā, ir nepieciešams mainīt sabiedrībā valdošos stereotipus par profesijām un nozari, kā arī pastāvošo uzskatu, ka jebkurš darbs M&M nozarē ir smags, „melns” un nepiemērots sievietēm. Sabiedrība ir jāinformē, ka, ienākot jaunajām tehnoloģijām un attīstoties ražošanas infrastruktūrai, darbs tiek automatizēts un modernizēts. Tas nozīmē, ka ražošanas process nebūt nav vairs tāds, kāds bijis pirms vairākiem gadiem un gadu desmitiem, un ka lielākā daļa M&M nozares profesiju ir vienlīdz piemērotas abiem dzimumiem.

Izmantotie informācijas avoti

1. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja, "Atzinums par rūpniecības pārmaiņām mašīnbūvē" (CCMI/020), Brisele, 2005
2. Mašīnbūves un Metālapstrādes Rūpniecības Uzņēmēju asociācija, "Priekšlikumi Latvijas mašīnbūves un metālapstrādes rūpniecības nozares attīstības stratēģijai", Rīga, 2005
3. Mašīnbūves un Metālapstrādes Rūpniecības Uzņēmēju asociācija, "Cilvēkresursu potenciāla noteikšana Latvijas mašīnbūves un metālapstrādes nozarē un stratēģijas izstrāde jauno speciālistu piesaistei šajā nozarē, pielietojot reklāmas pasākumus un motivēšanas shēmas", Rīga, 2005

Pielikumi

Pielikums Nr.1

Aptaujātie uzņēmumi

Uzņēmumi, kas tika aptaujāti anketēšanas ietvaros, lai apkopotu informāciju par sieviešu un vīriešu nodarbinātību M&M nozares uzņēmumos Latvijā.

<u>Uzņēmums</u>	<u>Atrašanās vieta</u>
1. Automatizācija	Rīga
2. Baltic Supplying Group	Ventspils
3. Baltic Zinc Technics	Rīga
4. Būvmeta	Rīga
5. Dambis	Rīga
6. Darba Spars	Rīga
7. DCM Montāža	Ventspils
8. Fonons	Rīga
9. Kurzemes atslēga	Aizpute
10. Kokarde	Rīga
11. Larimets	Rīga
12. Liepājas Metalurģs	Liepāja
13. LMR āzene	Rīga
14. Metāro	Valmiera
15. PUMAC LIEPĀJA	Liepāja
16. Rinar Mašīnbūve	Rīga
17. ROKO	Rīga
18. Valkas MD	Valka
19. Vairogs M	Rīga
20. LEAX Baltix	Rīga
21. Sajers	Rīga
22. Armatūras Servisa Centrs	Rīga
23. ERGO E.B.F.	Saldus
24. Granīts	Rīga
25. Hydrotex Baltic	Rīga
26. Lesjafords Springs LV	Liepāja
27. Metāldarbņica	Rīga
28. Rīgas Dīzēlis instrumenti	Rīga
29. Popper's	Rīga
30. Metāls	Ventspils
31. Rubate	Gulbene
32. Terpa Serviss	Rīga
33. Valpro Corporation	Valmiera
34. IRM	Rīga
35. Komforts	Tukums
36. Latura LD	Valmiera

37. Saga Logs	Rīga
38. Var C	Cēsis
39. REML Rūpnīca	Rīga
40. Vesto	Saldus
41. Daugavpils Lokomotīvu Rem. Rūpnīca	Daugavpils
42. Rīgas vagonbūves rūpnīca	Rīga
43. Baltmetāls	Rīga
44. VT EAST	Dobele
45. Ventspils Ventilators	Ventspils
46. Arta F	Rīga
47. Ditton	Daugavpils
48. GEOR	Ozolnieki
49. Metālmeistars	Liepāja
50. Metkon	Rīga
51. Romfords SB	Sigulda
52. RUUKI Latvia	Rīga
53. Silmor	Rīga
54. Baltrotors	Salaspils
55. Tipro Baltic	Rīga
56. Jelgavas mašīnbūve	Jelgava
57. Larta-1	Rēzekne
58. Peruza	Rīga
59. Ripo-1	Rīga
60. Talsu Tehnika	Talsi
61. Zieglers Mašīnbūve	Daugavpils
62. Rebir	Rēzekne
63. Rimans	Rīga
64. Severstaļlat	Rīga
65. TTS-Avio	Rīga
66. LHG	Ventspils
67. NOOK	Rēzekne
68. Sidrabe	Rīga
69. J.J. Stainless	Liepāja
70. RINGOLDS	Rīga

Pielikums Nr.2

Uzņēmumu aptaujas anketa un pavadvēstule

Mašīnbūves un Metālapstrādes Rūpniecības Uzņēmēju asociācija

Uzņēmumu aptaujas anketa

EQUAL projekta “Profesiju segregācijas cēloņu mazināšana” ietvaros tiek veikts pētījums, lai noskaidrotu un apkopotu informāciju par dzimumu lomu Mašīnbūves un Metālapstrādes rūpniecības uzņēmumos.

Apkopotie dati tiks izmantoti ieteikumu izstrādei Ekonomikas Ministrijai, Izglītības Ministrijai un Labklājības Ministrijai par Izglītības, profesionālās orientācijas iestāžu un nozaru uzņēmumu asociāciju sadarbību potenciālo darba ņēmēju piesaistīšanai.

Paldies par Jūsu atsaucību un laiku ko ieguldījāt šīs anketas aizpildīšanā!

Kontaktpersona

Ingrīda Jegorova

Tālrunis: 9391319

e-pasts: ingridaj@apoollo.lv

Uzņēmuma nosaukums: _____

1. Uzņēmumā esošo un nepieciešamo darbinieku skaits.

Darbinieku skaits uzņēmumā			Papildus nepieciešamais darbinieku skaits uzņēmumam turpmākajos desmit gados									
Speciālisti saskaņā ar profesiju klasifikatoru												
V. kategorija	Esošais darbinieku skaits		2006.gads		2007.gads		2008.gads		2009.gads		2015.gads	
	vīr.	siev.	vīr.	siev.	vīr.	siev.	vīr.	siev.	vīr.	siev.	vīr.	siev.
Ekonomisti												
Inženieri-konstruktori(instrumenti, štances, presformas)												
Inženieri-konstruktori/dizaineri/ (produkta konstruēšana)												
Inženieri-konstruktori(nestandarta iekārtu konstruēšana)												
Inženieri- tehnologi (instrumentu ražošana)												
Metālapstrādes inženieri-tehnologi												
Ķīmijas inženieri- tehnologi												
Inženieri- mehāniķi												
Inženieri- enerģētiķi												
Metināšanas inženieri												
Informācijas sistēmu, datorspeciālisti												
Citi:												
1.												
2.												
IV. kategorija												
Mehatroniķi												
Tehniķi- tehnologi												
Konstruktori												
Cehu iekārtu meistari												
Normētāji												
Citi:												
1.												
2.												

Strādnieki													
Ciparvadības darba galdu iestādītāji													
Instrumentāl - atslēdznieki													
Iekārtu remontatslēdznieki													
Kalēji													
Atslēdznieki													
Frēzētāji													
Virpotāji													
Santehniķi													
Termoapstrādes speciālisti													
Skārdnieki													
Metinātāji													
Citi:													
1.													
2.													
Uzņēmuma vadība													
Administrācija													
Struktūrvienību vadītāji													
Produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālisti													
Palīgpersonāls													
Citi:													
1.													

2. Uzņēmumā strādājošo neto atalgojums mēnesī (latos).

Darbinieki	80	80-150	151-250	251-350	351-500	501 un 700	701 un vairāk
Uzņēmuma vadība							
Administrācija							
Struktūrvienību vadītāji							
Ekonomisti							
Inženieri- konstruktori (instrumenti, štances, presformas)							
Inženieri- konstruktori/dizaineri/ (produkta konstruēšana)							
Inženieri- konstruktori (nestandarta iekārtu konstruēšana)							
Inženieri- tehnologi (instrumentu ražošana)							
Metālapstrādes inženieri- tehnologi							
Ķīmijas inženieri- tehnologi							

PROFESIJU
SEGREGĀCIJAS
MAZINĀŠANA

Inženieri- mehāniķi							
Inženieri- enerģētiķi							
Metināšanas inženieri							
Informācijas sistēmu, datorspeciālisti							
Mehatroniķi							
Cehu iekārtu meistari							
Normētāji							
Ciparvadības darba galdu iestādītāji							
Ciparvadības darba galdu operātori							
Instrumentāl- atslēdznieki							
Iekārtu remontatslēdznieki							
Kalēji							
Atslēdznieki							
Frēzētāji							
Virpotāji							
Santehniķi							
Termoapstrādes speciālisti							
Skārdnieki							
Produkcijas realizācijas personāls, tirgzinības un tirdzniecības speciālisti							
Palīgpersonāls							

Attiecīgajā kolonnā ir jānorāda darbinieku skaits ar attiecīgo vidējo mēneša atalgojumu (darba alga u.c.).